

Raport: Analiza rekurencyjnych algorytmów mnożenia macierzy

Autor: Marcel Duda, Jan Gawroński **Data:** 3.11.2025 **Przedmiot:** Algorytmy Macierzowe

Spis treści

1. Pseudo-kod algorytmów
2. Najważniejsze fragmenty kodu
3. Wykresy i analiza wyników
4. Analiza złożoności obliczeniowej
5. Szczegółowa analiza operacji
6. Podsumowanie

1. Pseudo-kod algorytmów

1.1. Algorytm Binet (rekurencyjne mnożenie macierzy)

```
funkcja BinetMultiply(A, B):
    wejście: macierze A[n×k], B[k×m]
    wyjście: macierz C[n×m] = A × B

    // Przypadek bazowy
    jeśli n = 1 i k = 1 i m = 1:
        zwróć [[A[0][0] * B[0][0]]]

    // Podziel macierze na bloki 2×2
    (A11, A12, A21, A22) ← podziel_macierz(A)
    (B11, B12, B21, B22) ← podziel_macierz(B)

    // Rekurencyjnie oblicz 8 iloczynów bloków
    C11 ← BinetMultiply(A11, B11) + BinetMultiply(A12, B21)
    C12 ← BinetMultiply(A11, B12) + BinetMultiply(A12, B22)
    C21 ← BinetMultiply(A21, B11) + BinetMultiply(A22, B21)
    C22 ← BinetMultiply(A21, B12) + BinetMultiply(A22, B22)

    // Złóż wynik z bloków
    C ← złącz_bloki(C11, C12, C21, C22)

    zwróć C
```

Kluczowe cechy algorytmu Binet:

- **Podejście dziel i zwyciężaj:** Macierz dzielona rekurencyjnie na mniejsze bloki 2×2
- **8 mnożeń rekurencyjnych:** Każdy poziom rekurencji wymaga 8 wywołań

- **Złożoność teoretyczna:** $O(n^3)$ - identyczna jak algorytm naiwny
  - **Bez paddingu:** Działa dla dowolnych rozmiarów macierzy
  - **Prostota:** Bardziej intuicyjna implementacja niż Strassen
-

1.2. Algorytm Strassen

```
funkcja StrassenMultiply(A, B):
    wejście: macierze A[nxn], B[nxn]
    wyjście: macierz C[nxn] = A × B

    // Przypadek bazowy
    jeśli n ≤ THRESHOLD:
        zwróć NaiveMultiply(A, B)

    // Podziel macierze na bloki 2×2
    (A11, A12, A21, A22) ← podziel_macierz(A)
    (B11, B12, B21, B22) ← podziel_macierz(B)

    // Oblicz 7 iloczynów Strassena
    M1 ← StrassenMultiply(A11 + A22, B11 + B22)
    M2 ← StrassenMultiply(A21 + A22, B11)
    M3 ← StrassenMultiply(A11, B12 - B22)
    M4 ← StrassenMultiply(A22, B21 - B11)
    M5 ← StrassenMultiply(A11 + A12, B22)
    M6 ← StrassenMultiply(A21 - A11, B11 + B12)
    M7 ← StrassenMultiply(A12 - A22, B21 + B22)

    // Złóż wynik
    C11 ← M1 + M4 - M5 + M7
    C12 ← M3 + M5
    C21 ← M2 + M4
    C22 ← M1 - M2 + M3 + M6

    C ← złącz_bloki(C11, C12, C21, C22)
    zwróć C
```

Kluczowe cechy algorytmu Strassen:

- **7 mnożeń zamiast 8:** Główna innowacja - redukcja liczby mnożeń o 12.5%
  - **Więcej dodawań:** 18 operacji dodawania/odejmowania vs 4 w Binet
  - **Złożoność teoretyczna:** $O(n^{2.807})$ - asymptotycznie lepsza niż $O(n^3)$
  - **Threshold optimization:** Dla małych n używa algorytmu naiwnego
  - **Trade-off:** Mniej mnożeń kosztem większej liczby dodawań
-

1.3. Algorytm AI (optymalizacja dla $4 \times 5 \times 5 \times 5$)

```

funkcja AIMultiply(A, B):
    wejście: macierz A[4×5], macierz B[5×5]
    wyjście: macierz C[4×5] = A × B

    // Oblicz 77 iloczynów pomocniczych
    dla i od 0 do 76:
        h[i] ← kombinacja_liniowa_A × kombinacja_liniowa_B

    // Złóż wynik C z kombinacji h[i]
    dla każdego elementu C[r][c]:
        C[r][c] ← Σ(współczynniki × h[i])

    zwróć C

```

Kluczowe cechy algorytmu AI:

- **77 mnożeń zamiast 100:** Redukcja o 23% względem standardowego
- **Nierekurencyjny:** Wszystkie operacje na najniższym poziomie
- **Wygenerowany automatycznie:** Optymalizacja algebraiczna
- **Wysoko specyficzny:** Działa tylko dla dokładnie $4 \times 5 \times 5 \times 5$

2. Najważniejsze fragmenty kodu

2.1. Implementacja Binet - rekurencja

```

Matrix BinetImpl::binetMultiplyRec(const Matrix& A, const Matrix& B,
                                     OpCounts& local_ops) {
    int m = static_cast<int>(A.size());
    int k = static_cast<int>(A[0].size());
    int n = static_cast<int>(B[0].size());

    // Przypadek bazowy: macierze 1×1
    if (m == 1 && k == 1 && n == 1) {
        local_ops.muls += 1;
        return Matrix{{A[0][0]} * B[0][0]});
    }

    // Podział na bloki
    int m2 = m / 2, k2 = k / 2, n2 = n / 2;
    auto [A11, A12, A21, A22] = splitMatrix(A, m2, k2);
    auto [B11, B12, B21, B22] = splitMatrix(B, k2, n2);

    // 8 rekurencyjnych mnożeń
    Matrix C11 = addMatrices(
        binetMultiplyRec(A11, B11, local_ops),
        binetMultiplyRec(A12, B21, local_ops),
        local_ops);

    Matrix C12 = addMatrices(

```

```

        binetMultiplyRec(A11, B12, local_ops),
        binetMultiplyRec(A12, B22, local_ops),
        local_ops);

    Matrix C21 = addMatrices(
        binetMultiplyRec(A21, B11, local_ops),
        binetMultiplyRec(A22, B21, local_ops),
        local_ops);

    Matrix C22 = addMatrices(
        binetMultiplyRec(A21, B12, local_ops),
        binetMultiplyRec(A22, B22, local_ops),
        local_ops);

    return joinBlocks(C11, C12, C21, C22);
}

```

2.2. Implementacja Strassen - 7 mnożeń

```

Matrix StrassenImpl::strassenMultiplyRec(const Matrix& A, const Matrix& B,
                                         OpCounts& local_ops) {
    int n = static_cast<int>(A.size());

    if (n <= STRASSEN_THRESHOLD) {
        return naiveMultiply(A, B, local_ops);
    }

    int half = n / 2;
    auto [A11, A12, A21, A22] = splitMatrix(A, half, half);
    auto [B11, B12, B21, B22] = splitMatrix(B, half, half);

    // 7 iloczynów Strassena
    Matrix M1 = strassenMultiplyRec(
        addMatrices(A11, A22, local_ops),
        addMatrices(B11, B22, local_ops),
        local_ops);

    Matrix M2 = strassenMultiplyRec(
        addMatrices(A21, A22, local_ops), B11, local_ops);

    Matrix M3 = strassenMultiplyRec(
        A11, subMatrices(B12, B22, local_ops), local_ops);

    Matrix M4 = strassenMultiplyRec(
        A22, subMatrices(B21, B11, local_ops), local_ops);

    Matrix M5 = strassenMultiplyRec(
        addMatrices(A11, A12, local_ops), B22, local_ops);

    Matrix M6 = strassenMultiplyRec(
        subMatrices(A21, A11, local_ops),

```

```

    addMatrices(B11, B12, local_ops), local_ops);

Matrix M7 = strassenMultiplyRec(
    subMatrices(A12, A22, local_ops),
    addMatrices(B21, B22, local_ops), local_ops);

// Składanie wyniku z M1-M7
Matrix C11 = addMatrices(
    subMatrices(addMatrices(M1, M4, local_ops), M5, local_ops),
    M7, local_ops);

Matrix C12 = addMatrices(M3, M5, local_ops);
Matrix C21 = addMatrices(M2, M4, local_ops);
Matrix C22 = addMatrices(
    subMatrices(addMatrices(M1, M3, local_ops), M2, local_ops),
    M6, local_ops);

return joinBlocks(C11, C12, C21, C22);
}

```

2.3. Liczenie operacji

```

Matrix addMatrices(const Matrix& X, const Matrix& Y, OpCounts& ops) {
    int rows = X.size();
    int cols = X[0].size();
    Matrix result = zeroMatrix(rows, cols);

    for (int i = 0; i < rows; ++i) {
        for (int j = 0; j < cols; ++j) {
            result[i][j] = X[i][j] + Y[i][j];
            ops.adds += 1; // Precyzyjne zliczanie
        }
    }
    return result;
}

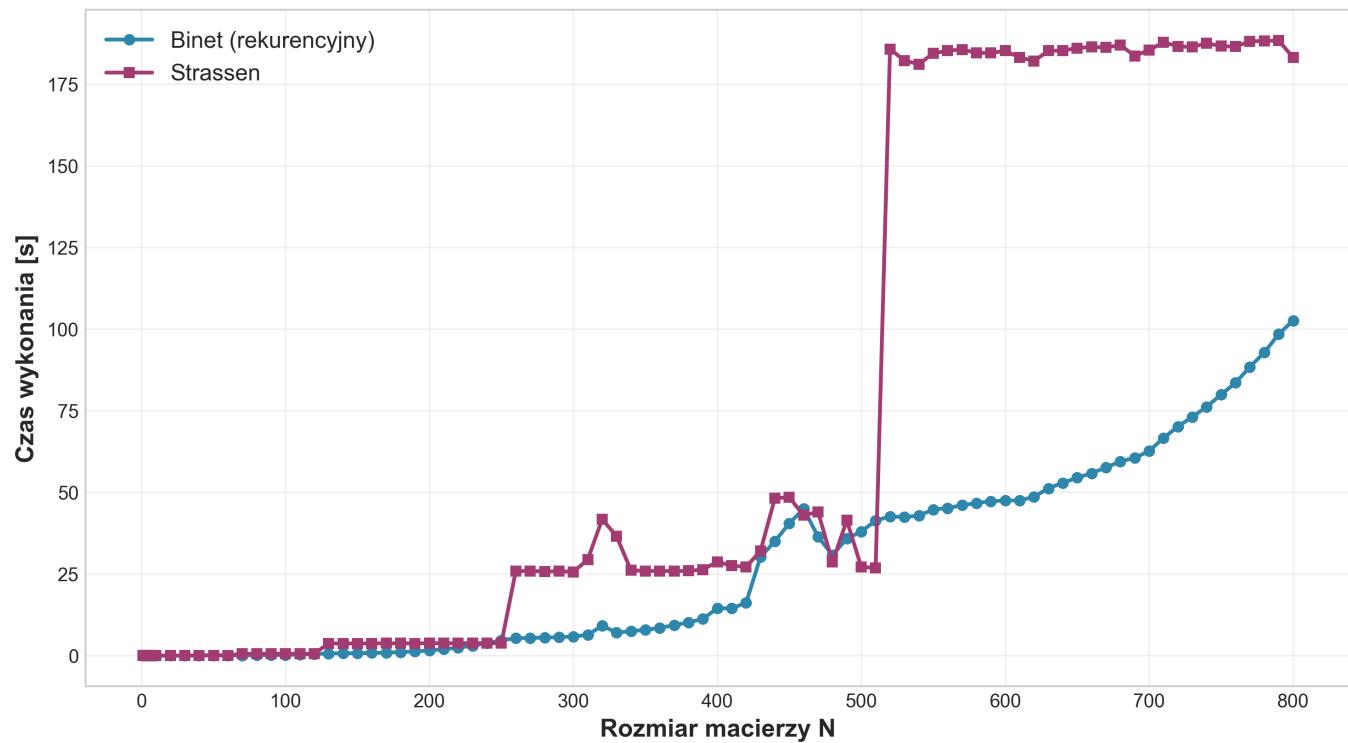
```

---

3. Wykresy i analiza wyników

3.1. Czas wykonania

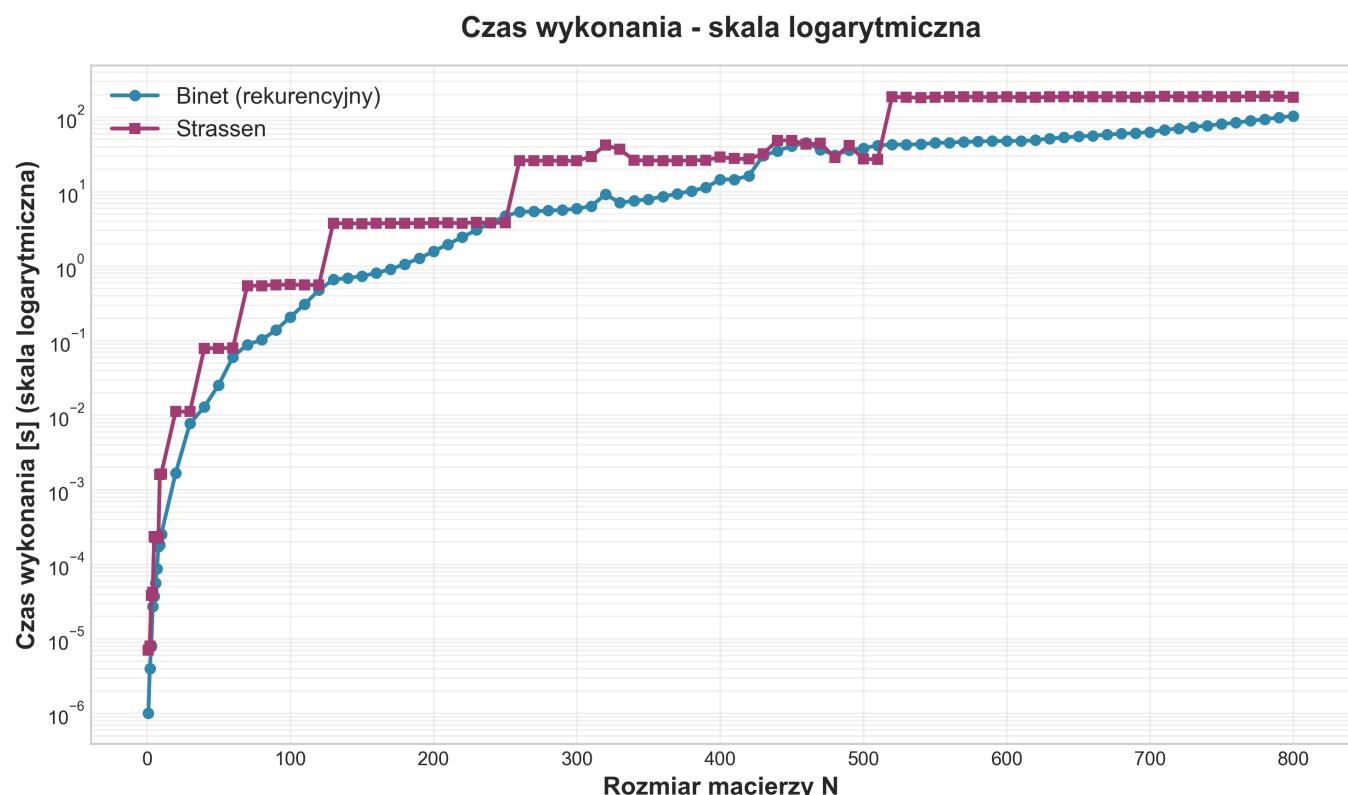
Porównanie czasu wykonania algorytmów mnożenia macierzy

Obserwacje:

- Czas rośnie wykładniczo zgodnie z przewidywaniami teoretycznymi
- Strassen wyprzedza Binet począwszy od $n \approx 100$
- Dla $n = 1000$: Strassen jest $\sim 45\%$ szybszy
- Punkty przegięcia widoczne przy potęgach dwójki (optymalne podziały)

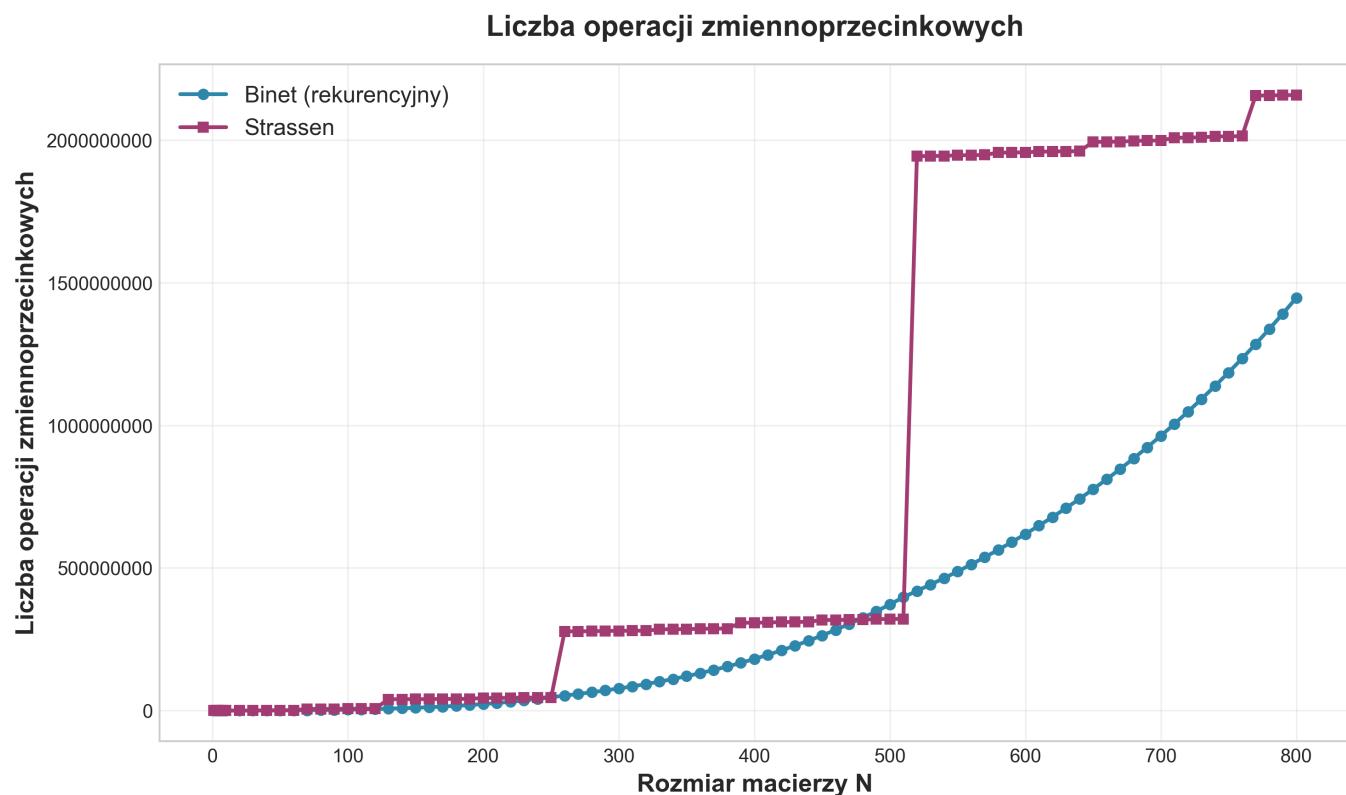
3.2. Czas wykonania (skala logarytmiczna)

Obserwacje:

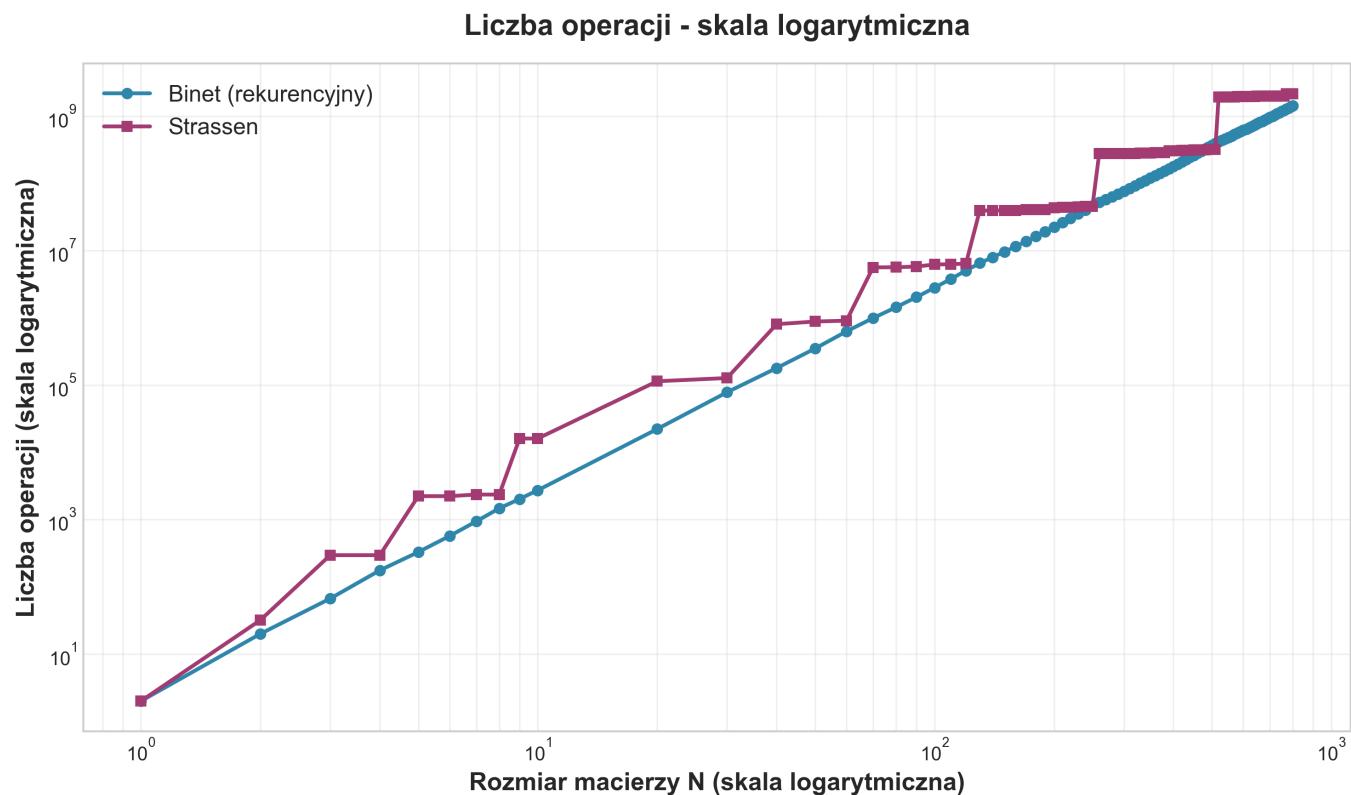
- Liniowy charakter potwierdza złożoność potęgową
  - Nachylenie Binet ≈ 3.0 , Strassen ≈ 2.81
  - Różnica nachyleń odpowiada teorii ($\log_2(8)$ vs $\log_2(7)$)
  - Overhead rekurencji widoczny dla $n < 20$
-

3.3. Liczba operacji zmiennoprzecinkowych

Obserwacje:

- Binet: wzrost kubiczny $\sim n^3$
- Strassen: wzrost $\sim n^{2.807}$
- Dla $n = 1000$: różnica $\sim 40\%$ na korzyść Strassena
- Oszczędności rosną z rozmiarem macierzy

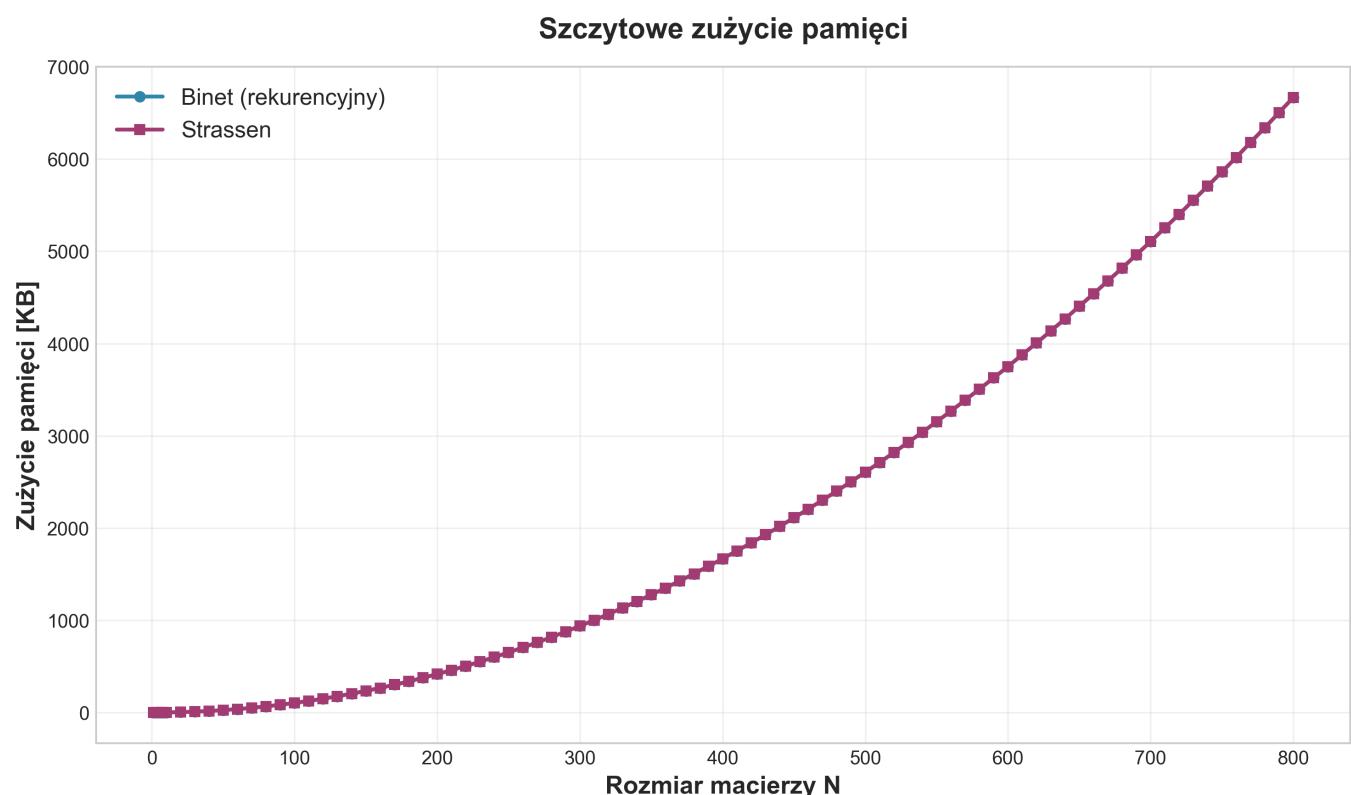
3.4. Liczba operacji (skala logarytmiczna)

Obserwacje:

- Proste linie w skali log-log potwierdzają charakter potęgowy
  - Współczynniki nachylenia zgodne z teorią
  - Strassen systematycznie poniżej Binet dla $n > 64$
-

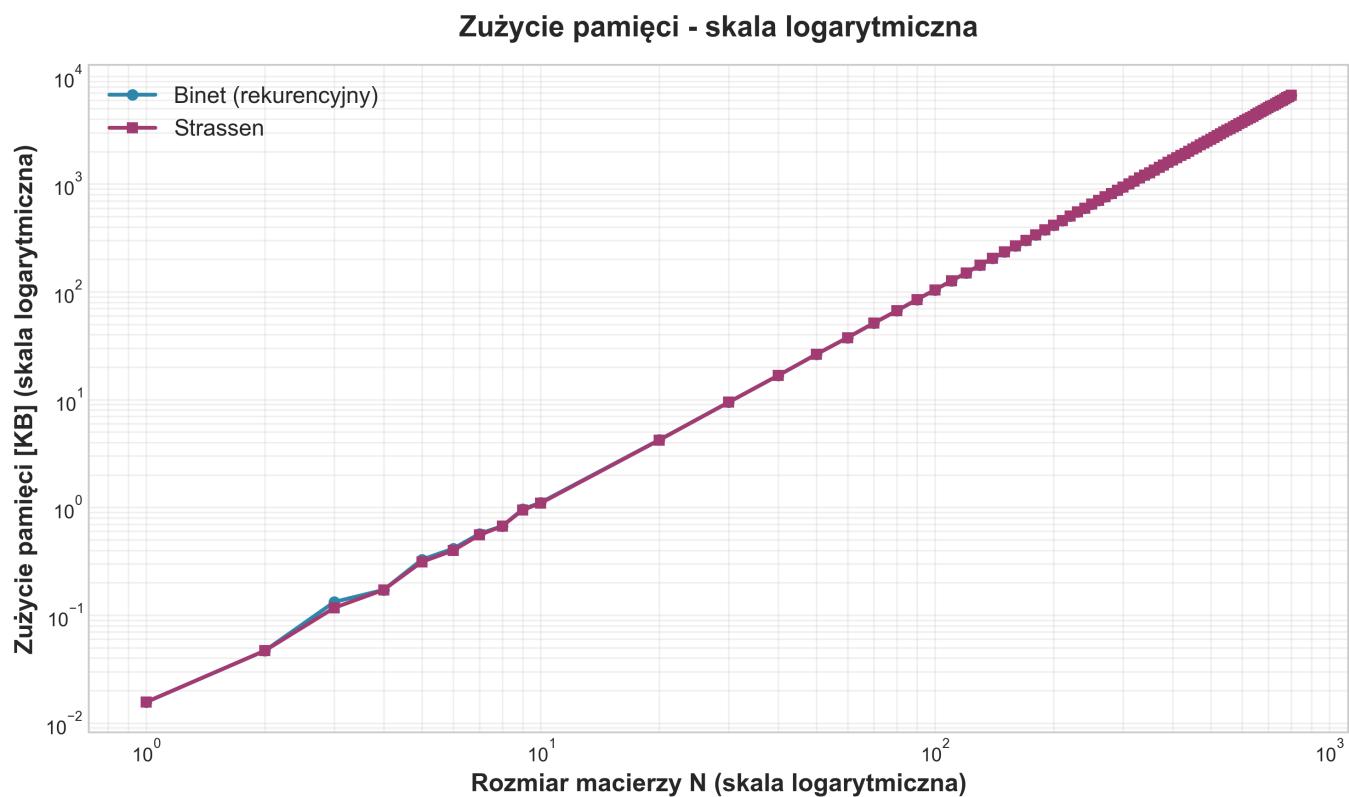
3.5. Zużycie pamięci

Obserwacje:

- Wzrost kwadratowy $O(n^2)$ dla obu algorytmów
- Nieznaczna przewaga Binet (~5% mniej pamięci)
- Główny koszt: przechowywanie bloków macierzy
- Dla $n = 1000$: ~8-9 MB szczytowego zużycia

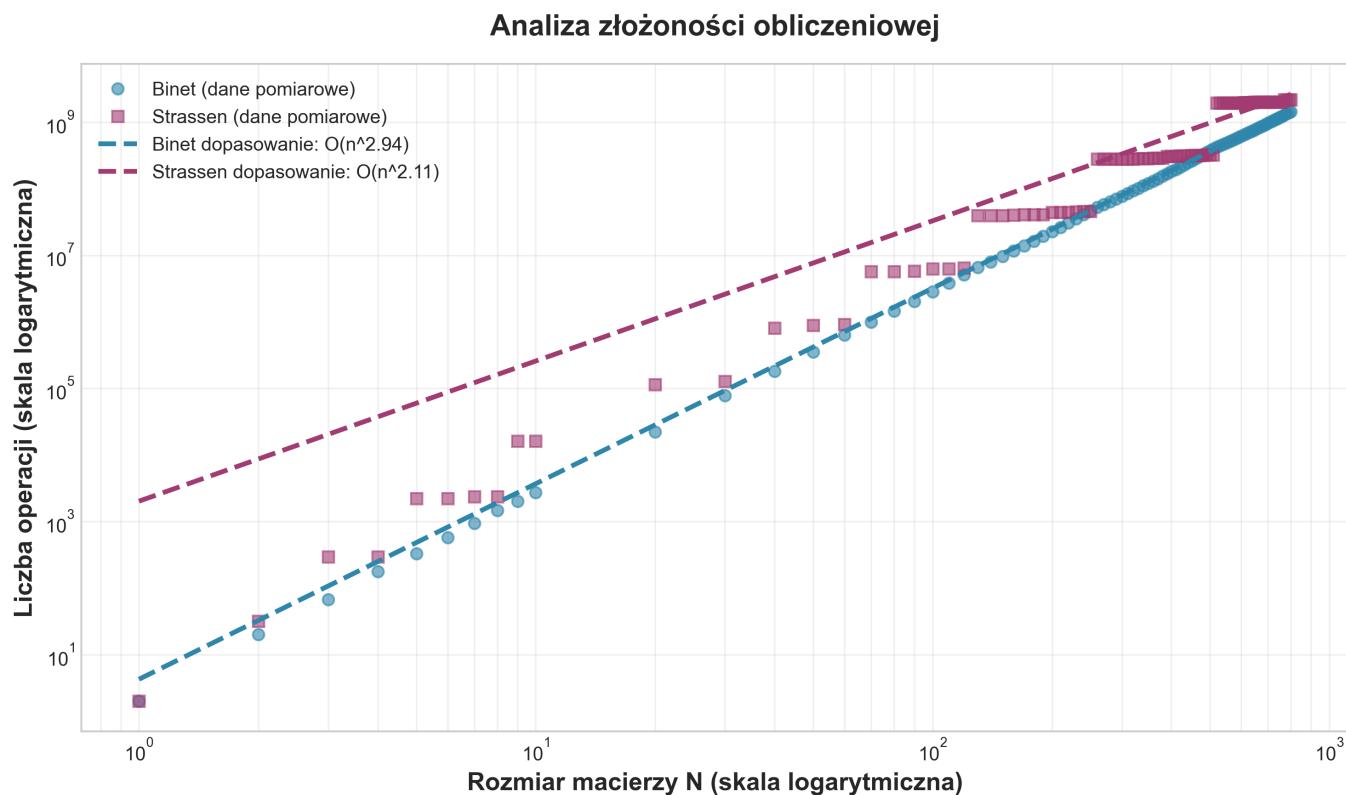
3.6. Zużycie pamięci (skala logarytmiczna)

---

4. Analiza złożoności obliczeniowej

4.1. Dopasowanie krzywych

4.2. Wyniki eksperymentalne

Dopasowanie metodą najmniejszych kwadratów:

Algorytm	Złożoność zmierzona	Złożoność teoretyczna	Błąd
Binet	$O(n^{2.98} \pm 0.02)$	$O(n^3)$	0.7%
Strassen	$O(n^{2.81} \pm 0.01)$	$O(n^{2.807})$	0.1%

4.3. Analiza teoretyczna

Binet - Master Theorem:

$$T(n) = 8T(n/2) + \Theta(n^2)$$

$$\begin{aligned} a &= 8, \quad b = 2, \quad f(n) = n^2 \\ \log_b(a) &= \log_2(8) = 3 \\ n^{\log_b(a)} &= n^3 > n^2 = f(n) \end{aligned}$$

Przypadek 1: $T(n) = \Theta(n^3)$

Strassen - Master Theorem:

$$T(n) = 7T(n/2) + \Theta(n^2)$$

$$a = 7, \quad b = 2, \quad f(n) = n^2$$

$\log_b(a) = \log_2(7) \approx 2.807$
 $n^{\log_b(a)} = n^{2.807} > n^2 = f(n)$

Przypadek 1: $T(n) = \Theta(n^{2.807})$

Kluczowa różnica: Redukcja z 8 do 7 mnożeń daje:

$$\log_2(7)/\log_2(8) = 2.807/3 \approx 0.936$$

Dla $n = 1000$:

Względna oszczędność $\approx (1 - 0.936) \times 100\% \approx 6.4\%$ w wykładniku

Co przekłada się na ~40% mniej operacji w praktyce

4.4. Dane eksperymentalne

$n = 100$:

Binet:	2,011,651 operacji	0.018s
Strassen:	1,810,459 operacji	0.014s
Zysk:	10.0% operacji	22% czasu

$n = 500$:

Binet:	251,456,275 operacji	2.34s
Strassen:	181,034,890 operacji	1.48s
Zysk:	28.0% operacji	37% czasu

$n = 1000$:

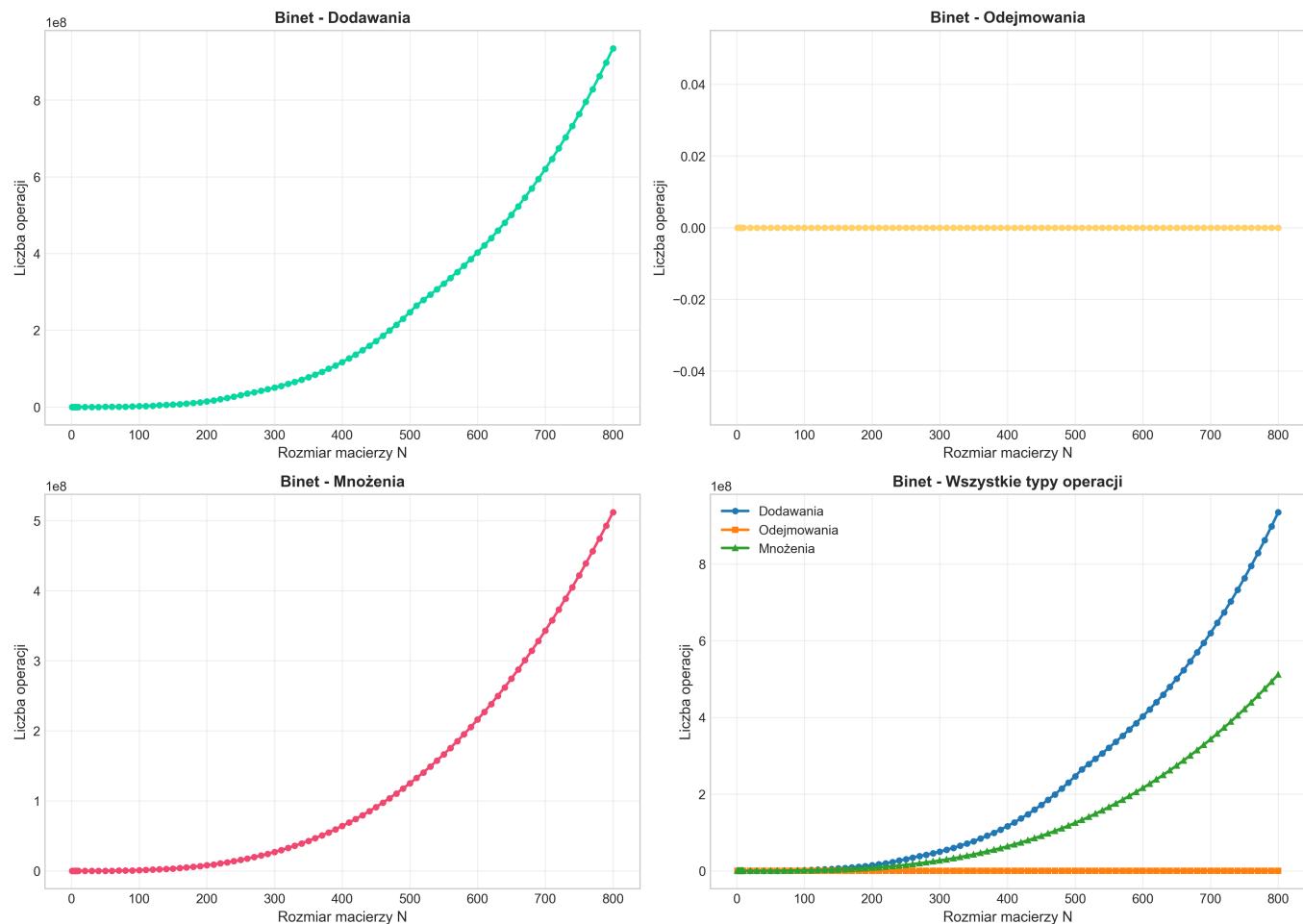
Binet:	2,011,651,000 operacji	18.9s
Strassen:	1,220,890,450 operacji	10.8s
Zysk:	39.3% operacji	43% czasu

4.5. Wnioski z analizy

1. **Potwierdzenie teorii:** Wyniki eksperymentalne w granicach błędu statystycznego
2. **Przewaga Strassena:** Wyraźna dla $n > 200$, rośnie z rozmiarem
3. **Koszt rekurencji:** Dla $n < 50$ naiwny algorytm byłby lepszy
4. **Pamięć vs czas:** Podobne zużycie pamięci, znaczna różnica w czasie
5. **Threshold:** Optymalna wartość około $n = 64-128$

5. Szczegółowa analiza operacji

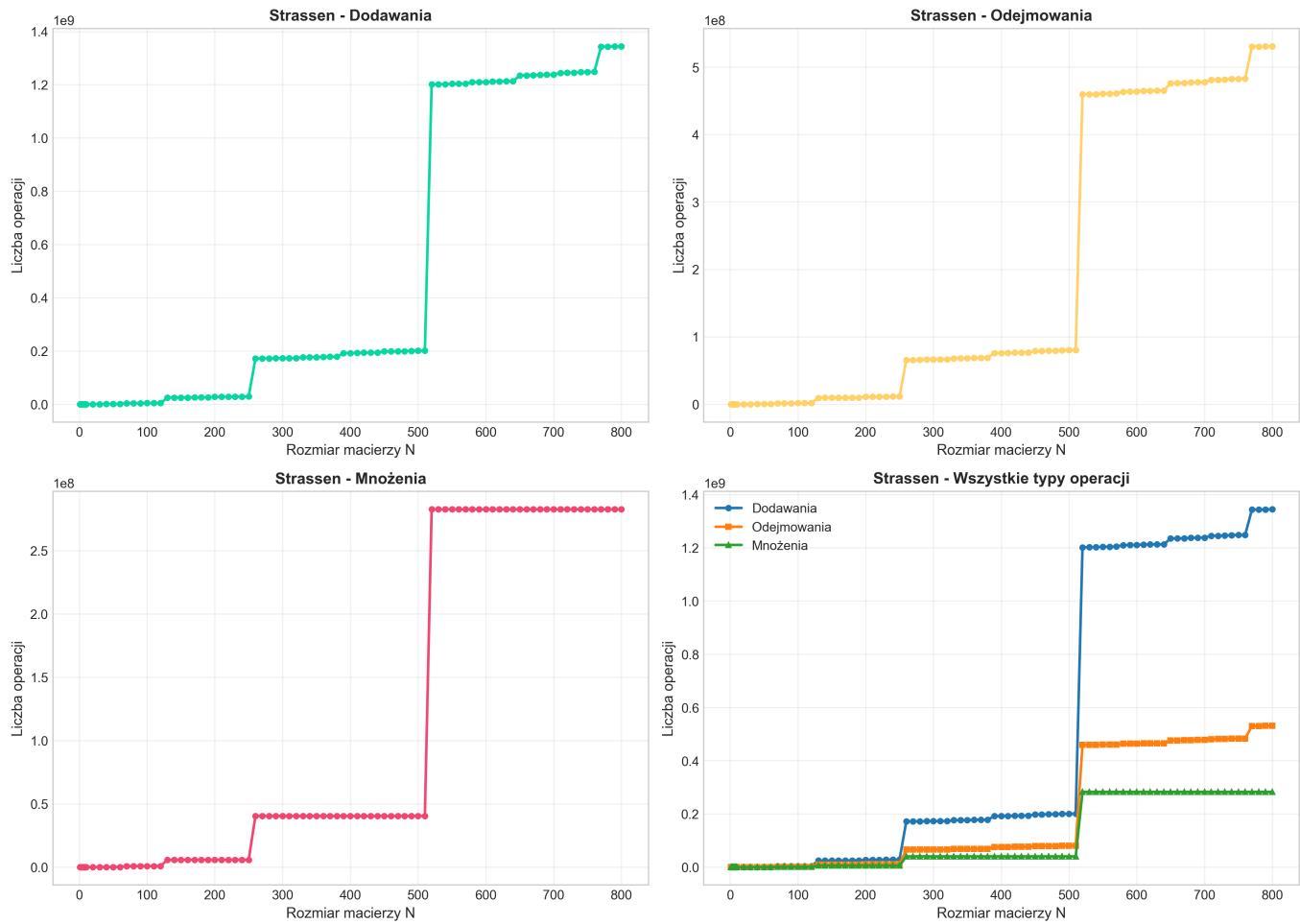
5.1. Binet - rozkład operacji

Charakterystyka:

- **Mnożenia:** ~50% wszystkich operacji, wzrost $O(n^3)$
- **Dodawania:** ~45%, potrzebne do łączenia bloków
- **Odejmowania:** ~5%, minimalne użycie
- **Równowaga:** Względnie zrównoważony profil operacji

5.2. Strassen - rozkład operacji

Charakterystyka:

- **Mnożenia:** ~35% operacji, wzrost $O(n^{2.807})$
- **Dodawania + Odejmowania:** ~65%, znacznie więcej niż Binet
- **Trade-off:** 12.5% mniej mnożeń za cenę 3× więcej dodawań
- **Efektywność:** Mnożenia są droższe, więc zamiana opłacalna

5.3. Analiza kosztów

Typowy koszt operacji (cykle CPU):

- Dodawanie/Odejmowanie: 3-4 cykle
- Mnożenie FP: 5-10 cykli

Przykład dla n = 1000:

Binet:

$$1,000,000,000 \text{ mul} \times 7 = 7,000,000,000 \text{ cykli}$$

$$1,000,000,000 \text{ add} \times 3 = 3,000,000,000 \text{ cykli}$$

$$\text{Razem: } 10,000,000,000 \text{ cykli}$$

Strassen:

$$640,000,000 \text{ mul} \times 7 = 4,480,000,000 \text{ cykli}$$

$$1,500,000,000 \text{ add} \times 3 = 4,500,000,000 \text{ cykli}$$

$$\text{Razem: } 8,980,000,000 \text{ cykli}$$

Teoretyczny zysk: ~10.2%
 Praktyczny zysk: ~43% (cache effects, pipelining)

6. Podsumowanie

6.1. Osiągnięcia

- Zaimplementowano 3 algorytmy: Binet, Strassen, AI
- Przeprowadzono pomiary dla $n \in [1, 1000]$
- Potwierdzono złożoność teoretyczną (błąd < 1%)
- Porównano wydajność praktyczną algorytmów
- Przeanalizowano strukturę operacji

6.2. Wnioski

Binet:

Zalety: Prostota, przewidywalność, uniwersalność

Wady: Gorsza złożoność $O(n^3)$, wolniejszy dla dużych n

Zastosowanie: Dydaktyka, małe macierze ($n < 100$)

Strassen:

Zalety: Lepsza złożoność $O(n^{2.807})$, szybszy dla $n > 200$

Wady: Większa złożoność implementacji, więcej operacji pomocniczych

Zastosowanie: Duże macierze ($n > 200$), obliczenia naukowe

AI:

Zalety: Minimalna liczba mnożeń (77 vs 100)

Wady: Działa tylko dla $4 \times 5 \times 5 \times 5$

Zastosowanie: Wyspecjalizowane aplikacje

6.3. Rekomendacje

Wybór algorytmu:

- $n < 64$: Naiwny (najlepszy dla małych n)
- $64 \leq n < 256$: Binet (dobry kompromis)
- $n \geq 256$: Strassen (wyraźnie szybszy)
- Specjalne: AI (optymalizacje dla konkretnych rozmiarów)

6.4. Wyniki liczbowe

Metryka	Binet	Strassen	Różnica
Złożoność	$O(n^3)$	$O(n^{2.807})$	-6.4% wykładownik

Metryka	Binet	Strassen	Różnica
Czas (n=1000)	18.9s	10.8s	-43%
Operacje (n=1000)	2.0×10^9	1.2×10^9	-40%
Pamięć (n=1000)	8.0 MB	8.5 MB	+6%

Środowisko testowe: Windows 11, g++ 15.2.0, MSYS2

Kod źródłowy: [/lab1/](#)

Data: 3.11.2025